

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

од Првото продолжение на Седумдесет и петтата седница на Собранието на Република Македонија, одржана на 11 јануари 2019 година

Седницата се одржа во Собранието на Република Македонија, Сала Македонија, со почеток во 17,48 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше господинот Талат Џафери, претседател на Собранието на Република Македонија.

Талат Џафери: Продолжуваме со работа по Седумдесет и петтата седница на Собранието на Република Македонија.

Пратениците Антонијо Милошоски, Ане Лашкоска, Благоја Деспотовски, Благоица Ласовска, Борис Змејковски, Весна Пемова, Васил Пишев, Владимир Ѓорчев, Ванковер Манчев, Весна Дамчевска Илиевска, Горан Манојловски, Димитар Стевананџија, Драган Цуклев, Драган Данев, Даниела Рангелова, Дафина Јовановска Стојановска, Емил Димитриев, Жаклина Пешевска, Зоран Ѓоргиевски, Илија Димовски, Иван Иванов, Иван Стоилковиќ, Јохан Тарчуловски, Крсто Јовановски, Лилјана Кузмановска, Лилјана Затуроска, Љупчо Димовски, Магдалена Манаскова, Никола Мицевски, Никола Попоски, Невенка Стаменковска, Нада Ципушева, Павлинче Честојнова, Слаѓана Митовска, Стојан Миланов, Трајко Вељаноски, Трајчо Димков и Зоран Илиоски ме известил дека се спречени да присуствуваат на седницата.

Минуваме на точка 4 - Утврдување на Предлог на амандманите 33, 34, 35, и 36 на Уставот на Република Македонија.

Преминуваме на утврдување на предлогот на амандманите.

Врз основа на член 201 став 1 од Деловникот на Собранието на Република Македонија по текстот на предлогот на секој амандман на Уставот се води општ претрес и претрес по текстот кој може да трае најмногу три работни дена. Пратеник во текот на општиот претрес и претресот може да говори повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути, претставникот на предлагачот во претресот може да говори повеќе пати но не повеќе од 30 минути.

Преминуваме на утврдување на предлогот на Амандманот 33 на Уставот на Република Македонија.

Отворам општ претрес.

Ги повикувам предлагачите и пратениците кои сакаат да говорат по општиот претрес на Предлогот на Амандманот 33 на Уставот на Република Македонија да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор констатирам дека претресот е завршен.

Бидејќи нема пријавени за збор констатирам дека општиот претрес на Предлогот на Амандманот 33 на Уставот на Република Македонија е завршен.

Отворам претрес по текстот на предлогот на Амандманот 33 на Уставот на Република Македонија.

Пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди, поднесоа амандмани за додавање нова точка 2 на Текстот на предлогот на амандманот 33, истите амандманот го повлекоа.

Констатирам дека амандманот е повлечен.

Претенциите Теута Биѓали и Фадил Зендели поднесоа амандман за додавање на нова точка 2 на текстот на Предлогот на Амандманот 33.

Истите амандманот го повлекоа.

Констатирам дека амандманот е повлечен.

Пратениците Елизабета Канчевска Милевска, Емилија Александрова, Владанка Авировиќ, Зекир Рамчиловиќ, Нола Исмаиловска Старова, Сашо Василевски, Љубен Арнаудов и Крсто Мукоски поднесоа амандман за менување на текстот за Предлог на Амандманот 33 на Уставот на Република Македонија по кои претставникот на Владата не се произнесе.

Врз основа на член 201 став 3 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, пратеникот во текот на претресот по амандман на текстот на предлогот на амандман на Уставот може да говори само еднаш во траење од 10 минути. Координаторот на пратеничката група или еден пратеник определен од пратеничката група или од координаторот на пратеничката група во претрес по амандман може да говори само еднаш во траење од 15 минути. Претставникот на предлагачот може да говори само еднаш во траење од 5 минути.

Врз основа на член 201 став 4 од Деловникот на Собранието само подносителот на амандманот на текст на предлогот на амандманот на Уставот може да даде образложение и да говори по амандман во времетраење од вкупно 10 минути, а доколку подносителите на амандман се двајца или повеќе пратеници само еден од подносителите може да даде образложение и да говори по амандманот во времетраење од вкупно 10 минути.

Ве известувам дека врз основа на член 201 став 2 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Собранието се изјаснува одделно за секој амандман на текстот на Предлогот на Амандманите на Уставот, со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

Амандман. Отворам претрес по амандманот за менување на текстот на предлогот на амандманот 33, на Уставот на Република Македонија поднесен од пратениците Елизабета Канчевска Милевска, Емилија Александрова, Владанка Авировиќ, Зекир Рамчиловиќ, Нола Исмаиловска Старова, Сашо Василевски, Љубен Арнаудов и Крсто Мукоски, под архивски број 08-7157/12.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор премиерот на Владата господин Зоран Заев.

Зоран Заев: Почитуван претседателе, почитувани пратеници, почитувани медиуми, почитувани граѓани.

Со овој амандман ја почнуваме процедурата секако предлагачите на овој амандман се делот од работните групи. Целиот овој повеќе од три ипол месечен период за кои што дебатиравме, јас сум среќен што усогласиме многу амандмани и мене ми е секако јасно зошто се поднесени сите овие амандмани. Еве само ќе кажам овде дека ова е еден од амандманите кои што не се прифаќа.

Талат Џафери: Амандманот не е прифатен, го повикувам подносителот на амандманот односно еден од подносителите на амандманот доколку сака да даде образложение или да говори по амандманот.

Има збор Елизабета Канчевска Милевска.

Елизабета Канчевска Милевска: Благодарам.

Почитувани колеги пратеници, почитуван премиер, почитувани претставници на Владата, почитувани новинари, почитувани граѓани.

Поднесениот амандман од страна на независната пратеничка група на ВМРО ДПМНЕ коалицијата за подобра Македонија е многу јасен и прецизен и се однесува, називот Република Северна Македонија да се употребува само за меѓународна употреба.

Бараме овој амандман да се разгледа и да се прифати доколку е возможно и во таа насока добро од страна на Владата посебно од премиерот, министерот за надворешни работи, да слушнеме ние и јавноста кои биле причините и зошто не можело да се издејствува овој предлог. Од кои принципи се водела Владата во самите преговори. Кои биле причините да се прифати терминот Ерга Омнест итн. Во оваа насока беше важно да ги слушнеме и ставовите на партијата ВМРО ДПМНЕ какви биле пак нивните заложби и интереси, бидејќи во нашата пратеничка група има пратеници кои активно биле вклучени во преговарачки процес и за решавање на ова прашање во изминатиов период и кога на власт беше ВМРО ДПМНЕ на највисоко политичко ниво. Но и во сегашното раководство на партијата сето ова не треба да го забораваме, но за жал тоа не можеме да го слушнеме од нив ниту денеска ниту во изминатиов период. За жал они и денеска не се присутни тука, а навистина ќе беше добро и ќе беше доста значајно за јавноста да во еден инклузивен процес на дебати и разговор ги слушнеме и ги оцениме, сите овие заложби и можности и кои и на каков начин и во минатото и сега се залагал и зошто и од кои причини ги изгубил шансите да го реши ова прашање кое трае еден долг повеќе годишен период, зошто свесни сме сите дека не попречува токму во нашата Евроатланска перспектива.

Мислам дека и јавноста и граѓаните заслужуваат тоа да го слушнат и едната и другата страна тоа им го должат на граѓаните. Бидејќи ќе кажам и премиерот Зоран Заев верувам ќе го води една сенка долг период од минатото кога велеше дека

по никој основ нема да го менува Уставот за промена на името на државата. Но и партијата ВМРО ДПМНЕ ќе мора да се носи со една голема сенка и одговорност која исто така ќе ја прати за нивниот став да бидат неми набљудувачи, да не учествуваат во историски процес и со лажен патриотизам да се служат кои секојдневно го гледаме и сме сведоци во јавноста. Токму во оваа насока сакам да го изразам моето жалење што раководството на ВМРО ДПМНЕ го избра ќе кажам најлесниот и најпогрешниот пат кон решавање на ова историско прашање за иднината на нашата држава. Со нивната одлука за не присуство и неучество, а претходно сите ние и јавноста сме сведоци на многуте случувања овде во Парламентот и пошироко каде што се влегува на расправа да не се излегува, па не се вклучуваат, па се зборува, па не итн. во овој момент ќе кажам на дело ја потврдија лажната политика и лажниот патриотизам со еден неискрен однос на партија по однос на решавање на ова значајно и најсуштествено прашање за евроатланската иднина на нашата држава. Уште еднаш потврдија дека сакаат сето ова брзо да се заврши, некој друг ова да го заврши и се разбира да кажат на прес конференција и јавно како и до сега што го правеа и лично морам да кажам и преку нарачани текстови да ги набројат со име и презиме кои се предавниците една реторика која стана секојдневие и што не одговора на една државотворна партија каква што треба да биде ВМРО ДПМНЕ. Но морам да им порачам дека предавници не се чувствуваме во ниен момент, ниту претходно, ниту сега. Предавниците се оние кои бегат од реалните проблеми ги нема и не се соочуваат со предизвиците и не нудат никакви решенија и пред се личните интереси и цели ги ставаат над државните. Нешто што можеа да го направат во овој момент да дадат барем мало оправдување и кон членството и кон граѓаните за нивната неискреност е барем они да го поднесеа овој амандман или да ни дадеа поддршка на нас, на овој наш амандман и да беа присутни сега и искрено да се боревме да се прифати и да гласавме сите за него. Со барем нешто ќе останеше од нивна страна запишано како придобивка или заложба, ако не некаде барем тука во архивите на Собранието на Република Македонија. Иако сме можеби навидум мал број на пратеници од опозицијата кои се одваживме и искрено верувавме во овој процес и се заложивме да успее овој процес со активно наше учество и со морам да кажам навистина голем ангажман на сите од нас преку доставување на суштински амандмани, разговор, дебата со Владата, со претставниците овде, со колегите, пратеници во Собранието во една инклузивност да го подобриме се разбира овој договор преку овие уставни измени и амандмани и пред се да го потврдиме уште еднаш и да го сочуваме нешто што е најисконско за нашата држава, а тоа македонскиот идентитет и македонскиот јазик на кој верувам дека сите ние сме горди и нешто што е многу важно во овој период на големи напади и навреди кои се случуваат врз нас и врз нашите

семејства успеавме да го надминеме сето тоа исправено и гордо задржувајќи ја во овој момент најголемата димензија за мене, а тоа е човечноста и почитта еден спрема други и спрема сите колеги и овде во Парламентот и во нашата морам да кажам пратеничка група и пошироко. затоа сакам во оваа прилика да ми дозволите да се заблагодарам поединечно на моите колеги кои што навистина активно беа вклучени во овој процес на Владанка Авировиќ, Зеќир Рамчиловиќ, Нола Исмајловска Старова, Емилија Александрова, Сашо Василевски, Крсто Мукоски, Љубен Арнаудов, колегата Панчо Минов исто кој што беше активно вклучен во овој процес да навистина дадена е една голема можност за нашата држава за нешто што постои како национален консензус, а тоа се придобивките и членството и во НАТО и во Европската унија.

Почитувани присутни раководството на ВМРО ДПМНЕ да сакаше искрено да го блокира овој договор ќе го направеше тоа и ќе делуваше во таа насока. Ако искрен сметаше дека може подобар договор да направи, активно ќе делуваше во тој процес и ќе работеше во овој процес поголем број на амандмани во таа насока. Да мислеше дека овој процес ќе ја уназади државата и иднината на граѓаните и дека овој процес не е важен за членството на Република Македонија во НАТО и Европската унија ќе се вложеше максимално во овој процес да не помине и да не успее. Но, ВМРО ДПМНЕ длабоко верува дека ова е последна шанса за државата во евроатланскиот процес и за жал избра, повторно ќе кажам да биде не набљудувачи со една тивка деструкција да ја префрли одговорноста на друг, со други зборови некој друг да биде крив, само не раководството на партијата. Неприфалтивно е за мене декларативно да се залагате за интеграција на Република Македонија во Европската унија и НАТО, а да не земете активно учество во тој процес и да не понудите решение. Некој ако мисли дека ќе го искористи овој момент и дека со криење и не земање учество во овој процес овде во Собранието и пошироко и дека со лажна демагогија и деструкција ќе помогне или ќе се оправда себеси и дека со таквиот однос ќе и помогне на државата и на партија се излажал многу. Нема простор за манипулација, ниту пак е време да си игра со чувствата и на граѓаните и со ова многу сензитивно прашање. На виделина верувајте ми излегуваат сите неискрени и лажни постапки. Станува збор како што кажав за многу чувствително прашање од една страна и за еден многу важен и одговорен процес за иднината на нашата држава, а тоа е членството во НАТО и и во Европската унија. одговорноста е многу голема кај секој од нас тоа треба да ни биде јасно и тоа не треба да го забораваме. Ние имаме историска одговорност да бидеме дел од овој процес за доброто на народот за доброто на државата. Лично морам да кажам чувствувам голема одговорност и кон мојата држава и кон мојата партија ВМРО ДПМНЕ. Не треба со нашите постапки да се доведеме во состојба да ја

уназадиме државата и да придонесеме кон несакани последици со кои што може да се соочи и партијата ВМРО ДПМНЕ на долгорочен план. Очигледно е дека се наоѓаме во чувствителен момент, но имајќи го во предвид националниот консензус како што кажав по однос на членството на Република Македонија во Европската унија и НАТО треба да ги тргнеме сите предрасуди, да дадеме еден искрен придонес во овој процес, но и во процесите на национално помирување и за заштита на националниот идентитет. Само уште две реченици. Процесот морам да кажам не е лесен, напротив е многу сериозен и сложен и се не завршува со самото гласање овде во Парламентот. Треба да имаме подолгорочна визија за иднината а државата, бидејќи патот кон Европската унија и НАТО е многу тежок не чекаат сериозни реформи во сите области, имплементацијата и усогласувањето на нашето законодавство со европското законодавство е многу, многу важен сериозен процес. Ако искрено се залагаме сите ние и ако сакаме да ја видиме нашата држава што побрзо во НАТО и Европската унија треба одговорно и сериозно да пристапиме кон таа интеграција. Јас сум убедена, сосема на крај ќе кажам дека мојата партија ВМРО ДПМНЕ ќе ги утврди своите грешки и своите постапки и ќе продолжи со една позитивна и прогресивна политика во евроатланската перспектива на нашата држава. Благодарам.

Талат Џафери: Благодарам.

Има збор премиерот преостанатото време, три минути.

Зоран Заев: Почитуван претседателе, почитувани пратеници,

Почитувана пратеничке Елизабета Канческа Милевска, дозволете да дадам свој коментар заради тоа што тоа е и составен дел на целата таа дебата која веројатно се случува интензивно од крајот на октомври 2017 година, цела 2018 година и почетокот на 2019 година. Секоја земја посакува да има силна опозиција посветена власт и сето тоа да биде еден променлив здрав процес како што е во сите нормални и здрави земји.

Уште на самиот почеток кога ги отворивме разговорите со Грција, секогаш, секоја информација ја споделував со претседателот на ВМРО ДПМНЕ, господинот Христијан Мицковски, затоа што знаев дека, дај Боже ако се најде решение, тоа решение е возможно само со најмалку двотретинско мнозинство, а искрено посакувајќи целосен консензус во Република Македонија, пред се на опозиција и позиција, но и етнички консензус во државата. Зошто? Заради тоа што така ќе им олесниме на граѓаните.

Од независноста досега, овој Парламент носел прекрасни одлуки со кои што се покачувале платите, закони со кои што се унапредувала благосостојбата на граѓаните, но парламентот имал и тешки одлуки и оваа, и денешната не е лесна одлука. Тешки одлуки се. Но се сериозни и одговорни одлуки кои што ја гарантираат иднината на Македонија. Најлесно е да го

избегнете овој процес. И под превезот на политиканството да се скриете зад него. Вашата матична партија ВМРО ДПМНЕ, и според мене како прв опонент и претседател на најголемата владејачка партија е за Европската Унија и НАТО.

Вашата политичка партија знае дека подобар договор не може од овој да се постигне и знае дека без договор со Грција нема НАТО и нема Европската Унија, а тоа се децениски аспирации на нашите граѓани.

И токму од тој аспект, некаде во април 2018 година, повеќе господинот Мицковски не сакаше да дискутира на таа тема. Буквално ја избегнуваше. Разговараше со своите дека нема шанси да се постигне договор, и ова ќе биде пак едно сценарио како од минатото и нема да се постигне договор. Иако знае што ни се случува во регионот, и од безбедносен аспект колку е важно за државата, иако и тој се родил, пораснал и еве по свои години е тука сиве овие 27 години, кога Македонија се мачи и ги доживува сите горчини токму овде. Тој го избегна целиот овој процес.

Имавте храброст да учествувате внатре. Точно е, овој амандман не го прифаќа и со него кажува уште еден ваш обид, зошто за меѓународна употреба барем да била Република Северна Македонија, ако не ерга омнес. И точно е. Јас го променив својот став. Но менувањето на ставови носи на прогрес, по цена на цела моја политичка кариера или слично. За државата наша се работи.

Кога ги видовме аргументите од двете страни, двојно решение едно за дома едно за надвор, носи кон нови кавги, нови проблеми. Тука беше прекршителниот дел кога аргументите од грчка страна беа ставени на маса. Но, истовремено, можеби ќе можеше да биде и за меѓународна употреба, ама во името не требаше да биде Македонија, и тогаш ќе постигневме. Или ако имавме споено име, Нова Македонија, Северна Македонија заеднички, но добивме конечна потврда на нашиот идентитет и на нашиот јазик. Имаме правично решение. Сегашниот Устав и Уставен законик се подобрени благодарение на вашиот конструктивен однос со што уште еднаш го зацврстивте македонскиот идентитет. Ја дефиниравте практичната примена на новото решение дома, стапувањето на сила и секако до последен момент се боревте да се сочува тоа што е важно за најголемата мнозинска заедница, а тоа е државјанство македонско, кое што секако сите на крајот стоиме позади него, како што беше. Благодарам.

Талат Џафери: Благодарам.

Бидејќи е исцрпена листата на пријавени за збор, констатирам дека претресот по Амандманот е завршен.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве потсетувам за да помине Амандманот треба 61 глас, а имајќи предвид, премиерот, односно предлагачот не го прифаќа амандманот, пратениците како што ќе се изјаснат, тоа е.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 79 пратеници. Од нив за гласаа 9 пратеници, воздржани нема, против гласаа 70 пратеници.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за менување на текстот на предлогот на Амандманот 33 на Уставот на Република Македонија, поднесен од пратениците Елизабета Канческа Милеска, Емилија Александрова, Владанка Авировиќ, Зеќир Рамчиловиќ, Нола Исмајлоска Старова, Сашо Василевски, Љубен Арнаудов и Крсто Мукоски, под архивски број 08-7157/12.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на амандманот 33 на Уставот на Република Македонија.

Го повикувам предлагачот и пратениците кои сакаат да говорат по Текстот на Предлогот на амандманот 33 на Уставот на Република Македонија да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор констатирам дека претресот по Текстот на Предлогот на амандманот 33 на Уставот на Република Македонија е завршен.

Преминуваме на гласање за утврдување на Предлогот на амандманот 33 на Уставот на Република Македонија.

Ве потсетувам дека врз основа на член 201 став 6 од Деловникот на Собранието, предлогот на амандманот Собранието го утврдува со мнозинство гласови од вкупниот број на пратеници. Во нашиот случај минимум 61 пратеник за.

Текстот на Предлогот на амандманот 33 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 78 пратеници. Сите 78 пратеници гласаа за, воздржани нема, против нема.

Констатирам дека Собранието на Република Македонија го утврди Предлогот на амандманот 33 на Уставот на Република Македонија.

Преминуваме на утврдување на Предлогот на амандманот 34 на Уставот на Република Македонија.

Отворам општ претрес.

Ги повикувам предлагачот и пратениците кои сакаат да говорат по општиот претрес по Предлогот на амандманот 34 на Уставот на Република Македонија да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор констатирам дека општиот претрес на Предлогот амандманот на 34 на Уставот на Република Македонија е завршен.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на амандманот 34 на Уставот на Република Македонија.

Пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди поднесоа амандман на текстот на Предлогот на амандманот 34 на Уставот на Република Македонија по кој претставникот на Владата не се произнел.

Пратениците Теута Биљали и Фадил Зендели поднесоа амандман за менување на точка 1 на текстот на Предлогот на амандманот 34 и истите ги повлекоа поднесените амандмани.

Констатирам дека амандманите се повлечени.

Пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди поднесоа амандман на текстот на Предлогот на амандманот 34 на Уставот на Република Македонија и истиот го повлекоа под архивски број 08-7157/3.

Констатирам дека амандманот е повлечен.

Отворам претрес по амандманот на текстот на Предлогот на амандманот 34 на Уставот на Република Македонија поднесен од пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди под архивски број 08-7157/4.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор премиерот на Владата, Зоран Заев.

Зоран Заев: Благодарам.

Почитуван претседателе, почитувани пратеници, ова е еден од амандманите кои што отворија сериозна дебата овде во Парламентот. Секако е поднесен од пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди, односно претседателот на Алијансата за Албанците, господинот Зијадин Села и пратеникот од Алијансата за Албанците, Сурија Рашиди.

Се работи за амандман со кој што се подобри, според мене, Уставот и Преамбулата на Уставот, затоа што нашата Преамбула како што е во постојниот Устав е, Граѓаните на Република Македонија запираа Македонскиот народ како и граѓаните кои живеат во нејзините граници кој се дел од албанскиот народ, турскиот народ, влашкиот народ, српскиот народ, ромскиот народ, бошњачкиот народ и другите. Преземајќи ја одговорноста за сегашноста и иднината на нивната татковина и т.н. имаат за цел преку ваков амандман да отстранат едно чувство кај помалку бројните заедници дека сепак зборовите, како и граѓаните кои живеат во нејзините граници кои се оставаат впечаток дека граѓаните освен Македонци, а од другите заедници Албанската, Турската, Влашката, Српската, Ромската, Бошњачката и другите народи во Македонија како да се времено овде.

Со овој амандман кој што беше предложен се правеше напори да се постигне токму таа цел. Јас ќе кажам амандманот не е прифатен но видоизменет амандман е прифатен кој што предлагачите го усогласивме и го договоривме. Новиот амандман е со следниот текст

Во Амандман 34 зборовите: Кои живеат во нејзините граници, се заменуваат со зборовите: Како и граѓаните кои живеат во нејзините граници кои се. Со прифаќањето на овој амандман, Преамбулата ќе гласи: Граѓаните на Република Македонија запираа Македонскиот народ и дел од Албанскиот народ, Турскиот народ, Влашкиот народ, Српскиот народ, Ромскиот народ, Бошњачкиот народ и другите, преземајќи ја

одговорноста за сегашноста и иднината и т.н. тоа навистина прави еднаквост помеѓу граѓаните и попријатно чувство помеѓу сите.

Вака видоизменет Амандман од името на предлагачот, Влада, како премиер, го прифаќам.

Талат Џафери: Има, молам еден од подносителите на Амандманот да се произнесе по ставот на Владата дека првичниот Амандман поднесен не е прифатлив но со препорака односно сугестија видоизменет по текст како што го прочита премиерот, дали е прифатлив за предлагачите односно да си го кажат ставот.

Сурија Рашиди: Ви Благодарам претседателе.

Почитувани пратеници, почитуван премиер, почитувани претставници на медиумите како што и знаете и имате чуено врз основа на разговорите кои што се одржаа меѓу Алијансата за Албанците и претставниците во овој случај премиерот за надминување на разликите во однос на овој предлог се достигна договор. Договор кој што во суштина не ја менува целта за отстранување на етничката не еднаквост и нерамноправност кое што се содржуваше во Преамбулата значи предлогот би било во Амандманот 34 зборовите: Кои живеат во нејзините граници, да се заменат со зборовите: Како и граѓаните кои живеат во нејзините граници кои се. За нас овој Амандман е прифатлив и сметам дека целта е постигната. Ви Благодарам.

Талат Џафери: Имајќи во предвид дека предлагачите се согласни со видоизменетиот текст, кој што текст е подготвен, претставникот на Владата се изјасни дека го прифаќа видоизменетиот текст. Предлагачот останува на претходниот текст или го повлекува претходниот текст?

Сурија Рашиди: Претходниот предлог се повлекува. Што значи останува на овој предлог.

Талат Џафери: Се согласи со Амандманот во видоизменета форма а исто така и предлагачите на претходниот Амандман се согласуваат со таа односно видоизменета форма. Видоизменетиот Амандман на пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди да го поднесат, поднесе истиот, видоизменетиот Амандман поднесен од пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди под архивски број 08-183/2 ви е поделен.

Видоизменетиот Амандман поднесен од пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди под архивски број 08-183/2 станува составен дел на текстот на предлогот на Амандманот. Истовремено ве известувам дека Амандманот на текстот на предлогот на Амандманот 34 на Уставот на Република Македонија поднесен од пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди под архивски број 08-7157/4 е повлечен.

Продолжуваме со претрес на текст на Предлогот на Амандманот 34 на Уставот на Република Македонија.

Ги повикувам предлагачите и пратениците кои сакаат да говорат по текстот на Амандманот 34 на

Уставот на Република Македонија да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени на збор констатирам дека претресот по текстот на предлогот на Амандманот 34 на Уставот на Република Македонија е завршен.

Преминуваме на гласање за утврдување на предлогот на Амандманот 34 на Уставот на Република Македонија.

Ве потсетувам дека врз основа на член 201 став 6 од Деловникот на Собранието предлогот на Амандманот Собранието го утврдува со мнозинство гласови од вкупниот број на пратеници.

Текстот на предлогот на Амандман 34 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 79 пратеници.

Сите 79 се за, воздржани нема, против нема.

Констатирам дека Собранието на Република Македонија го утврди предлогот на Амандманот 34 на Уставот на Република Македонија.

Преминуваме на утврдување на предлогот на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија.

Отворам општ претрес.

Ги повикувам предлагачите и пратениците кои сакаат да говорат по општиот претрес на предлогот на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор констатирам дека општиот претрес на предлог на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија е завршен.

Отворам претрес по текстот на предлогот на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија.

Ги повикувам предлагачите и пратениците кои сакаат да говорат по текстот на предлогот на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор констатирам дека претресот по текст на предлогот на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија е завршен.

Преминуваме на гласање на утврдување на предлогот на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија.

Ве потсетувам дека врз основа на член 201 став 6 од Деловникот на Собранието предлогот на Амандманот Собранието го утврдува со мнозинство гласови од вкупниот број на пратеници.

Текстот на предлогот на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 80 пратеници.

Сите 80 се за, воздржани нема, против нема.

Констатирам дека Собранието на Република Македонија го утврди предлогот на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија.

Преминуваме на утврдување на Предлогот на Амандманот 36 на Уставот на Република Македонија.

Отворам општ претрес.

Ги повикувам предлагачите и пратениците кои сакаат да говорат по општиот претрес на Предлогот на Амандманот 36 на Уставот на Република Македонија да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор, констатирам дека општиот претрес на Предлогот на Амандманот 36 на Уставот на Република Македонија е завршен.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на Амандманот 36 на Уставот на Република Македонија.

Пратениците Зијадин Села и Сурија Рашиди поднесоа Амандман на точна 1 став 3 на текстот на Предлогот на амандманот 36, истиот го повлекоа поднесениот амандман, констатирам дека истиот е повлечен.

Пратениците Теута Биљали и Фадил Зендели поднесоа амандман на точка 1 за менување на став 3 на текстот на Предлогот на амандманот 36, по кој претставникот на Владата не се произнесе. Отворам претрес по Амандманот на точка 1 за менување на став 3 на текстот на Предлогот на амандманот 36, поднесен од пратениците Теута Биљали и Фадил Зендели под архивски број 08-7157/11.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе, има збор премиерот на Владата на Република Македонија господин Зоран Заев.

Зоран Заев: Почитувани пратеници Теута Биљали и Фадил Зендели секако дел од дебатата која што се случуваше овие три и пол месеци беше од сите пратенички групи од сите пратеници кои што се и вечерва се овде присутни, а и од пратеници кои што не се присутни, конечниот текст кој што Владата го достави во финалната фаза на конечни амандмани навистина се вградени пратениците од владејачкото мнозинство, од пратениците, од новата пратеничка група, од ВМРО-ДПМНЕ и коалицијата, пратеникот Панчо Минов, пратениците од БЕСА, пратениците од Алијансата за Албанците и слично, еден дел од дискусијата која што ја имаа пратениците, господинот Фадил Зендели и Теута Биљали и другите пратеници, односно господинот Зијадин Села и господинот Рушити, беше дебатата дека го поддржуваат Амандманот кој што беше додаден од страна на новата пратеничка група од осумте пратеници од ВМРО-ДПМНЕ и коалицијата со што се дополнуваше Предлог амандманот 36 и правата реченица беше републиката ги штити, гарантира и негува особеностите, историското и културно наследство на македонскиот народ со цел да се зајакне идентитетот, секако дополнет и со дискусијата на пратеникот Панчо Минов, кој што е вграден, исто така на крајната верзија на самата прва реченица од овој Амандман, се отвори прашањето за водењето на грижа во дијаспората на севкупниот наш народ. Во третата реченица

стоеше дека Републиката се грижи за дијаспората на македонскиот народ, поради самата дискусија ние дополниме да биде и на другите заедници. Со амандманот кој што се предлага до крај не се постига целта која што се сакаше да се постигне од пратеникот Фадил Зендели и пратеничката Теута Биљали и затоа како што беше предложен амандманот, како овластен предлагач на Владата не го прифаќаме, но прифаќаме видоизменет амандман, со кој што во духот на новата преамбула на Уставот која што ќе биде, секако и овој Амандман во делот на дијаспората испраќа порака дека државата, односно Републиката води подеднакво грижа за сите свои граѓани во дијаспората. Така да, новиот текст видоизменет на амандманот, кој што за нас како предлагачи, Владата на Република Македонија е прифатлив е следниот текст, во Амандманот 36 во точка 1 ставот 3 се менува и гласи: Републиката се грижи за дијаспората на македонскиот народ и за дел од албанскиот народ, турскиот народ, влашкиот народ, српскиот народ, ромскиот народ, бошњачкиот народ и другите и ги негува и унапредува врските со татковината. Вака видоизменет амандман е прифатлив. Секако се надевам дека предлагачот ќе го повлече амандманот кој што беше доставен и заедно ќе се усогласиме за прифатливоста на вака видоизменет амандман, кој што беше предложен од двајцата пратеници Фадил Зендели и Теута Биљали, на тој начин ја испраќаме пораката дека државата води подеднакво грижа за дијаспората претставена од сите наши граѓани, без разлика на нивната етничка припадност.

Талат Џафери: Благодарам.

Пратениците Теута Биљали и Фадил Зендели, молам од подносителите еден, Фадил или Теута. Фадил Зендели, пријавете се.

Фадил Зендели: Ви благодарам почитуван претседател. Го повлекуваме претходниот амандман и го прифаќаме видоизменетиот амандман кој што го предложи премиерот. Ви Благодарам.

Талат Џафери: Бидејќи претставникот на Владата се согласи со амандманот, подносителите значи се согласија со тоа, видоизменетиот амандман поднесен од Теута Биљали и Фадил Зендели од архивски број 08-183/4 ви е поделен. Видоизменетиот амандман поднесен од пратениците Теута Биљали и Фадил Зендели под архивски број 08-183/4 станува составен дел на текстот на Предлогот на амандманот 36.

Истовремено ве известувам дека амандманот на точка 1 за менување на став 3 на текст на Предлогот на амандманот 36 поднесен од пратениците Теута Биљали и Фадил Зендели под архивски број 08-7157/11 е повлечен.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на амандманот 36 на Уставот на Република Македонија.

Ги повикувам предлагачите и пратениците кои сакаат да говорат по текст на Предлогот на амандманот 36 на Уставот на Република Македонија да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор, констатирам дека претресот под текст на Предлогот на амандманот 36 на Уставот на Република Македонија е завршен.

Преминуваме на гласање за утврдување на Предлогот на амандманот 36 на Уставот на Република Македонија.

Ве потсетувам дека, врз основа на член 201 став 6 од Деловникот на Собранието, Предлогот на амандманот Собранието го утврдува со мнозинство гласови од вкупниот број на пратеници.

Текстот на Предлогот на амандманот 36 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 81 пратеник. Сите 81 за, воздржани нема, против нема.

Констатирам дека Собранието на Република Македонија го утврди Предлогот на амандманот 36 на Уставот на Република Македонија.

Ги молам службите да ги поделат текстот, Предлогот на амандманите кои што ги утврдивме.

Продолжуваме со работа по точка 5.

Минуваме на точка 5 - Донесување на амандманите 33, 34, 35 и 36 на Уставот на Република Македонија.

Предлогот на Уставот на Република Македонија е поделен.

Согласно член 131 ставови 3 и 4 од Уставот на Република Македонија и член 202 од Деловникот на Собранието одлука за измена на Уставот се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници, освен за предлогот на Амандманот 34 во кое мора да има и мнозинство гласови од вкупниот број пратеници кои припаѓаат што не се мнозинство во Република Македонија.

Преминуваме на донесување на амандманите на Уставот на Република Македонија.

Предлогот на Амандманот 33 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 81 пратеник. Сите 81 гласаа за, воздржани нема, против нема.

Констатирам дека Собранието го донесе Амандманот 33 на Уставот на Република Македонија.

Пред да преминеме на гласање по Предлогот на Амандманот 34 ве потсетувам дека согласно член 131 став 45 од Уставот на Република Македонија овој Амандман се однесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници во кој мора да има мнозинство гласови од вкупниот број пратеници кој припаѓаат на заедниците што не се мнозинство во Република Македонија.

Предлогот на Амандманот 34 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Во салата има присутно 81 пратеник. Имајќи предвид дека инструментот покажува 80 гласања.

Значи вкупно гласаа 81 пратеник, сите 81 за, воздржани нема, против нема.

Ги молам пратениците кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија да се произнесат по Предлогот на Амандманот.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 31 пратеник, од вкупно 32 пратеници кои што припаѓаат на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија.

Значи вкупно гласаа 31, сите гласаа за, против нема, воздржани нема.

Констатирам дека Собранието го донесе Амандманот 34 на Уставот на Република Македонија.

Предлогот на Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 81 пратеник, сите 81 за, воздржани нема, против нема.

Констатирам дека Собранието го донесе Амандманот 35 на Уставот на Република Македонија.

Предлогот на Амандманот 36 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 81 пратеник, сите 81 за, воздржани нема, против нема.

Констатирам дека Собранието го донесе Амандманот 36 на Уставот на Република Македонија.

Минуваме на точка 6 - Прогласување на амандманите 33, 34, 35 и 36 на Уставот на Република Македонија.

Врз основа на член 131 став од Уставот на Република Македонија и член 203 од Деловникот на Собранието, Собранието донесува одлука за прогласување на Амандманите на Уставот со двотретинско мнозинство на гласови од вкупниот број пратеници.

Предлагам Собранието да ја донесе следната одлука:

Врз основа на член 131 став 5 од Уставот на Република Македонија, Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 11 јануари 2019 година донесе

ОДЛУКА

За прогласување на амандманите 33, 34, 35 и 36 на Уставот на Република Македонија се прогласуваат амандманите 33, 34, 35 и 36 на Уставот на Република Македонија што Собранието на Република Македонија ги донесе на седницата одржана на 11 јануари 2019 година.

Амандманите 33, 34, 35 и 36 на Уставот на Република Македонија се составен дел на Уставот на Република Македонија и влегуваат во сила со влегување на Конечната спогодба за решавање на разликите опишани во резолуциите 817 од 1993 година и 845 од 1993 на Советот за

безбедност на Обединетите нации, за престанување на важноста на Привремената спогодба од 1995 година и за воспоставување на стратешко партнерство меѓу страните и ратификацијата на Протоколот за пристапување кон НАТО од Првата страна на Конечната спогодба.

Предлогот на одлуката за прогласување на амандманите 33, 34, 35 и 36 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 81 пратеник, 81 гласаа за, нема воздржани, нема против.

Констатирам дека Собранието ја донесе одлуката за прогласување на амандманите 33, 34, 35 и 36 на Уставот на Република Македонија.

Минуваме на точка 7 – Дополнет Предлог на уставен закон за спроведување на Амандманите од 33 до 36 на Уставот на Република Македонија.

Дополнетиот предлог на Комисијата за Уставни прашања како матично работно тело и на Законодавно правната комисија на Собранието ви се доставени.

Согласно член 133 став 2 од Уставот на Република Македонија Собранието донесува уставен закон за спроведување на амандманите на Уставот на Република Македонија со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број на пратеници.

Врз основа на член 156 став 1 на Деловникот на Собранието на второто читање на седницата на Собранието се води претрес само по членовите 1 и 2 и новиот член 4-а што се изменети со амандмани на работните тела.

Отворам претрес по членовите 1 и 2 и новиот член 4-а на дополнетиот предлог на уставниот закон.

Ги повикувам предлагачите и пратениците кои сакаат да говорат по членовите 1 и 2 и новиот член 4-а да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор констатирам дека претресот по членовите 1 и 2 и новиот член 4-а е завршен.

Ве известувам дека пратениците Томислав Тунтев, Горан Мисовски, Ферид Мухиќ, Агим Муртезанов, Далибор Богдановски, Милева Ѓеоргиева, Мухамед Зекири, Бети Рабаџиевска Наумовска, Никица Корубин, Павле Богоевски, Татијана Лалчевска, Чедомир Саздовски, Кети Смилевска, Жаклина Лазаревска, Анета Симеска Димоска и Илија Николовски поднесоа амандман на членот 2 став 3 по кој Владата не се произнела.

Ве известувам дека пратеникот Фадил Зендели поднесе амандман на членот 2 за додавање на нов став 3 по ставот 2 по кои Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на членот 2 став 3 поднесен од пратениците Томислав Тунтев, Горан Мисовски, Ферид Мухиќ, Агим Муртезанов, Далибор Богдановски, Милева

Ѓеоргиева, Муамед Зекири, Бети Рабаџиевска Наумовска, Никица Корубин, Павле Богоевски, Татијана Лалчевска, Чедомир Саздовски, Кети Смилевска, Жаклина Лазаревска, Анета Симеска Димоска и Илија Николовски под архивски број 08-7158/11.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор премиерот на Владата Зоран Заев.

Зоран Заев: Благодарам претседателе.

Преку уставниот амандман секако правиме објаснување на примена на Уставот на Република Македонија преку уставниот закон. Ова е едно појаснување за употребата со кое што се објаснува согласно конечната спогодба како се употребува како се користи и во другите употреби амандманот се прифаќа.

Талат Џафери: Амандманот е прифатен. Станува составен дел на дополнетиот предлог на уставниот закон.

Претресот по амандманот со тоа е завршен.

Отворам претрес по амандманот на член 2 за додавање на став 3 по ставот 2 поднесен од пратеникот Фаил Зендели под архивски број 08-13/1.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор премиерот на Владата Зоран Заев.

Зоран Заев: Благодарам почитуван претседателе.

Тоа е амандманот кои што денеска буквално до почетокот на оваа седница го разговаравме.

Кои уште еднаш ќе ја искористам приликата секако да појаснам дека разговорите се одвиваа од технички аспект и карактер. Господинот Фаил Зендели кои што е поднесувач на овој амандман, апсолутно немаше намера да го доведе во прашање државјанството, македонско/граѓани на Република Северна Македонија.

Обидот беше да се гарантира дека граѓаните од Албанска и етничка припадност и од другите припадности на помалите етнички заедници немаат преку тоа или соодветната преводливост да предизвикаат да бидат на некои начин допрени до нивниот идентитетски основ. Односно да не при преведувањето се доведат во прашање да бидат неименувани како Македонци. Целта не Албанците да бидат Македонци. Сите имаме државјанство македонско граѓани на Република Македонија со конечните одлуки граѓани на Република Северна Македонија. Но секако етничкиот идентитет е нешто кое што е многу различно од државјанството. Од тој аспект амандманот како што беше не се прифаќа.

Но поради разговорите кои што ги имавме, утврдивме амандман кој што ќе го прочитам и за сите пратеници, но и за јавноста да биде на чисто. Јас во целата оваа дебата учествував со сите пратеници, учествував со пратеничката група од ВМРО ДПМНЕ и коалицијата на новата пратеничка група, со кои што сите заедно ги

разгледувавме сите аспекти за да вистина целото ова да не допре на делот на единството во државата, на соживотот во државата, а притоа секако да не допре и она што се однесува на нашиот идентитет, и оттука конечниот амандман видоизменет, кој што е усогласен по пат на разговорите со сите пратеници со кои што учествувавме заедно во дебатата е следниот.

Во членот 2 во ставот 2, се додава нов став 3, кој гласи, се работи во Уставниот законик.

Државјанството, македонско/граѓанин на Република Северна Македонија, во личните документи и патни исправи на граѓаните се пишува на македонски јазик и неговото кирилско писмо.

Државјанството, македонско/граѓанин на Република Северна Македонија во личните документи и патни исправи на граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и неговото кирилско писмо се пишува на македонскиот јазик и неговото писмо и на тој јазик и неговото писмо.

И истото ќе се утврди на тој јазик по сите закони каде што треба да се примени.

Преку тоа со Уставниот законик се гарантира идната примена во законодавството на личните документи, каде што заедно утврдивме дека ќе биде тоа утврдено онака како што е и досега, а тоа е зборот "Македонисе", односно, нема добар изговор, но суштината е да се потврди дека тоа е македонско.

Оттука, мене ми е драго што навистина успеавме да го усогласиме токму и тој дел, што навистина на граѓаните и Албанци, но и останатите други граѓани, на сите нас ни гарантира државјанство македонско/граѓанин на Република Северна Македонија, а нашата етничка припадност секако е различна, онака како што е различна во нашата мултиетничка Македонија со години, со децении и со векови наназад.

Така да, вака видоизменетиот Амандман се прифаќа.

Талат Џафери: Благодарам.

Го молам подносителот на амандманот да се произнесе.

Фаил Зендели има збор.

Фаил Зендели: Благодарам претседателе.

Го повлекуваме претходниот амандман и го прифаќаме амандманот видоизменет. Благодарам.

Талат Џафери: Благодарам.

Изменетиот амандман поднесен од пратеникот Фаил Зендели под архивски 08-13/2 ви е поделен.

Видоизменетиот амандман поднесен од пратеникот Фаил Зендели под архивски број 08-13/2 станува составен дел на дополнетиот предлог на Уставниот закон, имајќи предвид дека се усогласиле со предлагачот на амандманот.

Истовремено ве известувам дека Амандманот на дополнителниот предлог на Уставниот закон,

поднесен од пратеникот Фадил Зендели од архивски број 08-13/1 е повлечен.

Ве потсетувам дека Собранието на Република Македонија согласно член 133 став 2 од Уставот на Република Македонија донесува уставен закон за спроведување на амандманите на Уставот на Република Македонија со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

Преминуваме на гласање.

Предлогот на Уставниот закон го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 81 пратеник. Сите 81 пратеник гласаа за, воздржани нема, против нема.

Констатирам дека Собранието го донесе Уставниот закон за спроведување на амандманите од 33 до 36 на Уставот на Република Македонија.

Врз основа на член 133 став 3 од Уставот на Република Македонија, Уставниот закон го прогласува Собранието.

Предлагам Собранието да ја донесе следната одлука.

Врз основа на член 133 став 3 од Уставот на Република Македонија, Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 11 јануари 2019 година донесе Одлука за прогласување на Уставниот закон за спроведување на амандманите од 33 до 36 на Уставот на Република Македонија.

Се прогласува Уставниот закон за спроведување на амандманите од 33 до 36 на Уставот на Република Македонија што го донесе Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 11 јануари 2019 година.

Уставниот закон за спроведување на амандманите од 33 до 36 на Уставот на Република Македонија влегува во сила со влегувањето во сила на амандманите 33, 34, 35 и 36 на Уставот на Република Македонија.

Ве потсетувам дека врз основа на член 204 став 4 од Деловникот на Собранието, Собранието на Република Македонија донесува одлука за прогласување на Уставниот закон за спроведување на амандманите на Уставот на Република Македонија со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

Предлогот на одлуката за прогласување на Уставниот закон за спроведување на амандманите од 33 до 36 на Уставот на Република Македонија го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 81 пратеник. Сите 81 пратеник гласаа за, воздржани нема, против нема.

Констатирам дека Собранието ја донесе Одлуката за прогласување на Уставниот закон за спроведување на амандманите од 33 до 36 на Уставот на Република Македонија.

Бидејќи Дневниот ред е исцрпен, констатирам дека Седумдесет и петтата седница на

Собранието на Република Македонија е завршена.

(Седницата заврши во 19,00 часот)